Dosarul nr. 2-10256/2024
PIGD: 2-24085061-12-2-01082024-1

Dispozitivul hotărârii pronunţat public la 28 noiembrie 2024.
Cererea de apel înregistrată la data de 02 decembrie 2024, 05 decembrie 2024 şi respectiv 27 decembrie 2024.
Conform art. 236 alin. (6) CPC în cazurile prevăzute la alin.(5), completul de judecată va întocmi hotărârea integrală în termen de 45 de zile lucrătoare de la data solicitării, atacării sau pronunţării dispozitivului hotărârii, după caz.

HOTĂRÂRE
în numele Legii

28 noiembrie 2024
municipiul Chişinău
Judecătoria Chişinău, sediul Centru
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul
Victoria Bogomolova
Grefier
Doina Staşcov

Cu participarea: reprezentantului reclamantului *****, avocat Artur Lungu, reprezentantului pârâtului Ministerul Justiţiei al RM Teodor Stelea,-

În absenţa: reprezentantului intervenientului accesoriu Procuratura Generală, care a solicitat examinarea cauzei în lipsă,-

examinând în şedinţă de judecată publică, în sediul instanţei, cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** către Ministerul Justiţiei al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material şi moral cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi instanţelor de judecată şi compensarea cheltuielilor de judecată,

a constatat:

Argumentele participanţilor la proces:

La 31 iulie 2024, *****, prin intermediul reprezentantului, avocat Sandu Stela a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiţiei, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material şi moral cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi instanţelor de judecată şi compensarea cheltuielilor de judecată.

Conform cererii de chemare în judecată, la data de 09.06.2023 în privinţa lui ***** a fost pornită cauza penală de către DUP a DGT Nord a CNA pe indicii infracţiunii prevăzute de art. 327 lin. (2) lit. b^1) din CP.

La 12.06.2023, ***** a fost recunoscut în calitate de bănuit în comiterea infracţiunii prevăzute de art. 327 alin. (2) lit. b^1) Cod Penal.

Menţionează că, la data de 27.06.2023, în rezultatul măsurii speciale de investigaţie şi a acţiunilor de urmărire penală efectuate, în conformitate cu prevederile art. 166 alin.(2) din Codul de procedură penală, ***** a fost reţinut, fiindu-i adusă la cunoştinţă ordonanţa de recunoaştere în calitate de bănuit.

Comunică că, la 28.06.2023, reclamantul a fost pus sub învinuire fiindu-i încriminată comiterea infracţiunii prevăzute de art. 327 alin.(2) lit. b^1) Co penal iar fiind,

fiind audiat, acesta a declarat că vina în comiterea infracţiunii incriminate, nu o recunoaşte.

La 08.12.2023, Procurorul în Procuratura Anticorupţie, Igor Pasat a emis Ordonanţa prin care a dispus: scoaterea de sub urmărire penală privind comiterea infracţiunii prevăzută de art.327 alin. (2) lit. b¹) CP pe cauza penală nr.***** pe ***** Ion a. n. ***** din motivul că fapta nu întruneşte elementele infracţiunii; clasând procesul penal în cauza penală nr. ***** conform art.275 pct.3) CPP al RM.

Consecvent, menţionează că reclamantului ***** Ion i s-au provocat daune morale pentru şocul resimţit ca urmare a punerii sub urmărire penală nelegal şi abuziv. Din această perspectivă, prin lezarea onoarei şi demnităţii reclamantului, acestuia i-au fost afectate negativ drepturile şi libertăţile fundamentale, iar suferinţele psihice provocate prin acţiunile ilegale ale organelor de urmărire penală pot şi trebuie să fie reparate prin acordarea unor despăgubiri băneşti.

Afirmă că, odată cu pornirea cauzei penale în privinţa reclamantului, i-a fost afectată imaginea profesională, ulterior fiind suspendat din funcţia publică pe care o deţinea creând-ui un venit ratat pe perioada suspendării din serviciu ne fiindu-i achitat salariul. Totodată, i s-a anulat concediul anual de odihnă acordat inspectorului principal ***** Ion în perioada suspendării. Iar din informaţia comunicată prin răspunsul nr. 12268 este cert faptul că *****, a fost supus executării măsurii preventive.

Astfel, consideră că prin acţiunile ilegale ale organul de urmărire penală, lui ***** Ion i-au fost cauzate stări de nervozitate care în consecinţă au dus la suferinţe psihice, deprimări, fapt ce impune în opinia reclamantului şi solicitarea prejudiciului moral.

Comunică că, la data de 25. 01. 2024, s-a adresat către Procuratura Anticorupţie oficiul Nord cu cerere nr. de ieşire. 49, prin care a solicitat de a-i remite o copie de pe ordonanţa de recunoaştere în calitate de: bănuit, învinuit, percheziţie, precum şi o copie de pe încheierile de aplicare a măsurii preventive în privinţa cet. *****. La care, da data de 07.02.2024, a primit răspuns de la Procuratura Anticorupţie oficiul Nord cu nr. 188, prin care au comunicat faptul că procesul penal a fost clasat, iar ***** nu are careva statut procesual la moment.

La data de 25.04.2024, s-a adresat către Judecătoria ***** sediul Central cu interpelare nr. de ieşire 291, prin care a solicitat să i se comunice dacă în procedura Judecătoriei ***** sediul Central s-a aflat spre examinare cauza penală privind aplicarea măsurii preventive în privinţa lui *****. Iar la data de 17.05.2024, a primit răspuns de la Judecătoria *****, sediul Central cu nr. de ieşire 12268, prin care i-au comunicat că în perioada anului 2023 au fost identificate 3 materiale examinate de către judecătorul cu atribuţiile judecătorului de instrucţie (sediul Central) cu privire la demersul procurorului privind aplicarea măsurilor preventive în privinţa lui *****.

Apreciind acţiunile organului de urmărire penală, ca fiind ilegale, conchide că, prin acestea i s-a adus atingere dreptului extrapatrimonial manifestat prin stările psihologice şi anume: prin lezarea onoarei, reputaţiei, dezechilibru emoţional, social şi alte atribute ce definesc statutul moral, prejudiciul moral, fiind suferinţele psihice sau fizice, presupunând faptul că acţiunile celui ce a cauzat acest prejudiciu trebuie să genereze o reacţie psihică negativă în conştiinţa persoanei vătămate (suferinţe psihice), cât şi senzaţii negative (suferinţe fizice).

Consideră că, pârâtul urmează să fie obligat la plata despăgubirilor morale în condiţiile în care, acest fapt este prevăzut de legislaţie, iar norma de drept enunţată reglementează expres dreptul la dauna morală al persoanei prejudiciate.

Luând în consideraţie natura dreptului lezat, caracterul şi gravitatea suferinţelor suportate de reclamant, consideră necesar de a i se acorda drept compensaţie morală suma de 300 000 (trei sute mii) lei MD, reprezentând o satisfacţie echitabilă cum indică art. 41 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor

Fundamentale, această sumă reprezentând o compensare suficientă, echitabilă şi nicidecum diminuată a prejudiciului moral cauzat.

Totodată, referitor la cheltuielile de judecată suportate de către reclamant pentru acordarea asistenţei juridice, acesta solicită a fi compensate din bugetul de stat, în sumă de 10 000 (zece mii) lei MD, suma achitată avocatului conform bonului de plată seria DAA nr. ***** din 12.01.2024, considerându-le reale, necesare şi raţionale de unde rezultă în opinia reclamantului, necesitatea şi obligativitatea pârâtului de a achita integral cheltuielile suportate de către ***** Ion.

Întemeindu-şi acţiunea în baza art. 16 alin. 1 lit. g), art. 2037 alin. 1-3 Cod civil al RM, art. 5 alin. 1 din Legea nr. 1545 din 25.02.1998, art. 96, 166-167 CPC al RM *solicită*: încasarea din contul bugetului de stat al RM prin intermediul Ministerului Finanţelor în beneficiul lui ***** Ion suma de 300 000 (trei sute mii) lei MD cu titlu de prejudiciu moral; suma de 10 000 (zece mii) lei MD cheltuieli pentru asistenţa juridică.

La 19 septembrie 2024, avocatul Artur Lungu în bază de mandat nr. 2017865 din 30.06.2024, a înaintat în interesele reclamantului *****, o cerere suplimentară, prin care a solicitat: încasarea din contul bugetului de stat al RM prin intermediul Ministerului Justiţiei al RM a sumei de 65 089 lei, cu titlu de prejudiciu material şi a cheltuielilor judiciare, opinând că, acţiunea înaintată este legală şi întemeiată şi necesită a fi admisă în această parte, în tot, reieşind din faptul că după recunoaşterea sa în calitatea de bănuit şi mai ales după reţinerea sa, în permanenţă în urma participării la diferite acţiuni procesuale şi la procurorul de caz, ***** era stresat şi deseori avea perioade de depresii.

Suplimentar, a menţionat că, la 27.06.2023, la postul de televiziune Jurnal tv.md, a fost difuzat un reportaj, având-ul în prim plan pe *****, unul nominalizat din cei patru poliţişti de frontieră care au fost cercetaţi penal, fapt ce dovedeşte un grad sporit de defăimare publică, acţiuni care au provocat un şoc mediatic în jurul familiei lui *****. Iar acest fapt, la rândul său, denotă şi impune la despăgubiri pe măsura defăimării.

Reieşind din cele expuse, constată, că au existat motive suficiente, care au provocat dureri fizice şi psihice reclamantului *****, care în acea perioadă nu înţelegea cum organele de drept ale statului pot porni şi instrumenta dosare pornite pe minciuni şi în absenţă totală a unor probe admisibile, certe şi concludente, nemaivorbind de faptul, că urmărirea penală poate fi începută doar în cazul, când din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor de constatare rezultă o bănuială rezonabilă şi nu există nici una din circumstanţele care exclud urmărirea penală (art. 274 al Codului de Procedură Penală).

A menţionat că, ***** din momentul în care a aflat despre urmărirea penală şi comunicarea ordonanţei de recunoaştere în calitate de bănuit în comiterea infracţiunii, care face parte din categoria celor mai puţin grave şi până la devenirea irevocabilă a ordonanţei de scoatere de sub urmărire penală din 08.12.2023, emisă în privinţa s-a, în permanenţă s-a simţit umilit de chemările la organul de urmărire penală, de aflarea în incinta instituţiilor de ocrotire a normelor de drept, în izolatorul de deţinere preventivă, fără nici o vină, de atitudinea angajaţilor poliţiei, a altor persoane ce vizitau aceste instituţii ca faţă de un criminal.

Consideră că, în legătură cu acest proces, reclamantul ***** a fost discreditat în faţa soţiei, copiilor şi rudelor sale, vecinilor şi locuitorilor din localitatea sa, care îl cunoşteau şi ştiau despre aceste probleme, precum şi în faţa colegilor de servici. Corespunzător, aceste suferinţe fizice şi psihice, stările de stres şi perioadele de depresie retrăirile din această perioadă, ulterior au influenţat negativ asupra sănătăţii sale.

Astfel, opinează că, umilinţa, intimidarea, suferinţele psihice şi fizice, înjosirea onoarei şi demnităţii, i-au provocat o pagubă morală imensă, pe care, ţinând cont de faptul, că are poziţie şi autoritate pozitivă în localitatea în care trăieşte, că era şi este corect la serviciu, că are familie, rude şi prieteni care îl respectă şi se mândresc cu el, o apreciază

la suma de 300 000 lei, sumă, care a fost solicitată pentru încasare prin acţiune şi care consideră că, urmează a fi încasată totalmente.

La fel, menţionează că, în perioada 27.06.2023-17.12.2023, ***** a fost suspendat din funcţie, ceea ce denotă în opinia reclamantului, că în această perioadă, a fost privat de dreptul de a munci şi de a realiza venituri, considerând, că pentru această situaţie, se impune aplicarea prevederilor Legii „privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală şi ale instanţelor judecătoreşti din 25.02.1998, care, la art. 7 lit. a), reglementează expres că: în cazurile menţionate la art. 3 alin. (1), persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie: a) salariul şi alte venituri provenite din muncă, ce constituie sursa ei principală de existentă, de care a fost privată în urma acţiunilor ilicite.

Astfel, constată, că ***** în perioada 27.06.2023-17.12.2023, în legătură cu suspendarea sa din funcţie, nu a muncit şi respectiv nu a realizat venituri o perioadă de 170 de zile, iar o zi de muncă, reieşind din salariul său de funcţie, egal cu suma de 11 062 lei, conform certificatului nr. ***** din 01.07.2024, constituie suma de 369 lei (11 062 lei : 30 zile). După cum: 170 zile x 369 lei = 62 730 lei, suma ce constituie prejudiciul material pe perioada suspendării din funcţie.

Totodată, cu referire la art. 8 al aceleiaşi legi cu aplicarea coeficientului de inflaţie din luna iunie 2024, egal cu 3,76 la suma prejudiciului provenit din salariu, obţine un prejudiciu egal cu suma de 2 359 lei.

Consecvent, solicită încasarea prejudiciului material în mărime de 65 089 lei.

Prin referinţa depusă la 10.08.2024, intervenientul accesoriu Procuratura Generală a RM, prin intermediul procurorului Alina Vochin, a considerat cererea de chemare în judecată ca fiind una neîntemeiată şi pasibilă de a fi respinsă invocând motivele, după cum urmează:

La data de 12.06.2023, ***** a fost bănuit în comiterea infracţiunii prevăzute de art. 327 alin. (2) lit. b[l]) Cod penal al RM iar ulterior, prin ordonanţa din 08.12.2023 emisă de Procurorul Anticorupţie s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui *****.

Reieşind din circumstanţele speţei, pe de o parte este cert că în privinţa reclamantului s-a dispus ordonanţa de scoatere de sub urmărirea penală. Iar pe de altă parte, reţine că acţiunile organului de urmărire penală de recunoaştere a lui ***** în calitate de învinuit nu pot fi calificate drept acţiuni de tragere ilegală la răspundere penală în sensul enunţat la art. 3 din Lege. Or, art. 2 din Lege identifică expres că în sensul prezentei legi, acţiuni ilicite sunt acţiuni/inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale.

Atrage atenţia instanţei, că urmează a fi scos în evidenţă în primul rând faptul că, art. 50 CP identifică răspunderea penală ca fiind o condamnare publică, în numele legii, a faptelor infracţionale şi a persoanelor care le-au săvârşit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege, iar drept rezultat doar acţiunea de recunoaşterea a persoanei în calitate de bănuit/învinuit în condiţiile statuate de prevederile Codului de procedură penală, nu poate fi calificată drept o acţiune de condamnare publică.

Prin urmare, susţine că, ***** nu a fost tras la răspundere penală, nu i s-a acordat statutul de condamnat, fiind doar bănuit/învinuit de comiterea infracţiuni prevăzute de art. 327 alin. (2) lit. b[l]) Cod penal al RM, în temeiul bănuielii rezonabile că a fost comisă

infracţiunea. Respectiv prevederile Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, nu îi sunt aplicabile.

In acest context, menţionează că ***** nu poate pretinde comiterea în privinţa dânsului a acţiunilor ilicite de către organul de urmărire penală, or, prin acţiunile sale OUP a acţionat în conformitate cu legea procesual penală, fără a admite încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi răspundere şi nu poate fi judecată şi nu a comis fapte manifestare prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale.

Or, fiind supus controlului de profil, în rezultatul acţiunilor întreprinde de către OUP, s-a constatat că reclamantul ***** nu este pasibil tragerii la răspundere penală sau judecăţii din motivul că, în acţiunile acestuia nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracţiunii, fapt care exclude în opinia procurorului, temeinicia pretenţiei reclamantului că acesta ar fi fost tras răspundere penală în sensul art. 50 Cod penal, iar în acest sens acţiunile OUP sub nici o condiţie nu pot fi tratate drept ilicite în sensul Legii nr. 1545/1998, cât şi în spiritul Legii procesual penale.

De asemenea, susţine că, deşi reclamantul ***** pretinde asupra ilegalităţii acţiunilor OUP, în special în condiţiile în care a fost consultat de asistenţa juridică calificată, acesta nu şi-a manifestat dezacordul cu concluziile OUP, anume vizavi de temeiul scoaterii de sub urmărire penală, or, art. 313 CPP identifică expres dreptul persoanei interesate, la caz reclamantul din speţă, de a contesta acţiunile OUP, inclusiv prin supunerea controlului judecătoresc a acţiunilor OUP întru constatarea anume a caracterului ilicit al acestora. Iar necontestarea acţiunilor indicate, face de a considera că, la etapa efectuării acestora precum şi ulterior reclamantul a fost de acord cu faptul supunerii sale controlului de către OUP, iar în privinţa acestuia nu ar fi fost comise acţiuni ce ar aduce atingere drepturilor fundamentale ale acestuia, decât ingerinţele admise legal în sensul enunţat mai sus.

Astfel, conchide că adoptarea ordonanţei de scoatere de sub urmărire penală, nu denotă faptul, că procurorul a admis careva acţiuni ilicite, cu încălcarea normelor de drept procesual sau material, respectiv, nu au existat careva intenţii de a cauza reclamantului prejudiciu moral.

Corespunzător, consideră că lipseşte temeiul acordării sumei de 300 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, opinând că, în speţă nu au fost prezentate probe veridice, admisibile, pertinente şi concludente care să confirme faptul prejudicierii considerabile a reclamantului.

Referitor la pretenţia de încasare a cheltuielilor de judecată în mărime de 10 000 lei, menţionează că, pentru probarea cheltuielilor suportate şi prin prisma practicii CEDO, se evidenţiază necesitatea prezentării de către partea, care pretinde compensarea cheltuielilor, originalul dovezii achitării onorariilor avocaţilor, lista detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi orarul timpului aferent acestora. In acest sens, reţine că la materialele cauzei lipsesc probele ce atestă suportarea anumitor cheltuieli, respectiv şi solicitarea o consideră neîntemeiată şi pasibilă a fi respinsă.

Prin referinţa depusă la 13 septembrie 2024, Ministerul Justiţiei al RM, partea pârâtă, a solicitat respingerea acţiunii reclamantului *****, ca fiind neîntemeiată menţionând următoarele:

Ministerul Justiţiei califică pretenţiile reclamantului ca fiind netemeinice, or, reieşind din practica juridică, statul răspunde patrimonial pentru prejudiciul adus persoanei prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi instanţelor judecătoreşti. Menţionează că, art. 6 din Legea nr. 1545 prevede expres care sunt cazurile în care survine dreptul persoanei la repararea prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor

judecătorești. Unul din aceste drepturi fiind scoaterea persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare.

Prin urmare, raportând normele legale citate mai sus cu situaţia din prezenta speţă, remarcă că pentru a fi în prezenţa unei acţiuni întemeiate, nu este suficient de a fi întrunite doar prevederile art. 6 din Legea nr. 1545, dar şi dispoziţiile prevăzute de art. 3 alin. 1 din Legea nr. 1545.

Astfel, prin prisma normei indicate, accentuează că este reparabil prejudiciul material şi cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reţinerii ilegale, aplicării ilegale la răspundere penală; a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau tara, tragerii ilegale la răspundere penală; condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunităţii; efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; supunerii ilegale la arest administrativ, reţinerii administrative ilegale sau aplicării ilegale a amenzii administrative de către instanţa de judecată; efectuării măsurilor operative de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei; ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ştampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare.

Respectiv, precizează cu certitudine că prezenta acţiune civilă este neîntemeiată, or, prin prisma prevederilor enunţate, deduce expres necesitatea întrunirii cumulative a prevederilor art. 3 şi art. 6 din Legea nr. 1545, în contextul în care nu orice acţiune a organelor de drept şi judecătoreşti atrage răspunderea patrimonială a Statului.

Mai mult decât atât, indică că, chiar dacă în privinţa reclamantului a fost emisă această ordonanţă a Procurorului în Procuratura Anticorupţie, Oficiul Nord, *****, Igor Pasat, la 08.12.2023, reţine că prin prisma Legii nr. 1545 persoana are dreptul să solicite repararea prejudiciului în situaţia când aceasta a fost scoasă de sub urmărire penală pe temeiuri de reabilitare şi nu în alt mod.

Ministerul Justiţiei consideră că nu sunt întrunite condiţiile art. 6 lit. b) din Legea nr. 1545, adică a dreptului la repararea prejudiciului iar în conformitate cu art.3 alin.(l) din Legea nr. 1545 instanţa de judecată urmează să pună la temelia respingerii acţiunii următoarele circumstanţe importante: ***** a deţinut doar două calităţi procesuale de bănuit (art. 63 CPP) şi de învinuit (art. 65 CPP) şi niciodată de inculpat, condamnat sau achitat; durata urmăririi penale, relativ scurtă (12.06.2023-08.12.2023, 5 luni şi 26 zile); acţiunile organului de urmărire penală şi judecătorilor de instrucţie de începere a urmăririi penale 09.06.2023 (se porneşte), recunoaştere în calitate de bănuit 12.06.2023, recunoaştere în calitate de învinuit 28.06.2023, măsuri speciale de investigaţie reţinerea; ordonanţa din 08.12.2023 privind scoaterea de sub urmărire penală a lui *****, pe motiv că acţiunile sale nu întrunesc elementele constitutive ale componenţei de infracţiuni prevăzute de art. 327 alin. (2) lit. b[l]) din Codul penal.

Or, articolul 2 alin. (1) din legea indicată, identifică expres că, în sensul prezentei legi, acţiuni ilicite sunt acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni).

Totodată, menţionează că, în corespundere cu art. 50 din Codul penal se identifică răspunderea penală ca fiind condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracţionale

şi a persoanelor care le-au săvârşit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege, iar drept rezultat doar acţiunea de recunoaştere a persoanei în calitate de bănuit în condiţiile statuate în art. 63 alin. (1) şi art.64 (alin.1) din CPP, nu poate fi calificată drept o acţiune de condamnare publică.

Ministerul Justiţiei reţine că, măsurile procesuale dispuse de OUP şi judecătorii de instrucţie în privinţa bănuiţilor au fost cu necesitate şi în strictă conformitate cu legislaţia în vigoare.

La fel, relatează că în ordonanţa procurorului, se arată că de OUP au fost luate toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă a circumstanţelor invocate, de a evidenţia atât circumstanţele ce dovedesc vinovăţia, cât şi cele care dezvinovăţesc, precum şi circumstanţele care atenuează sau agravează răspundere penală. Şi acţiunile OUP au corespuns şi oficialităţii procesului penal, care citează potrivit art. 28 CPP că procurorul şi organul de urmărire penală au obligaţia, în limitele competenţei lor, de a porni urmărirea penală în cazul în care sunt sesizate, în modul prevăzut de prezentul cod, că s-a săvârşit o infracţiune şi de a efectua acţiunile necesare în vederea constatării faptei penale şi a persoanei vinovate.

Totodată, precizează că în cursul procesului penal, drepturile lui ***** au fost respectate cu stricteţe de către OUP, contrariul nefiind stabilit. Iar Ministerul Justiţiei ca organ care reprezintă statul în instanţa de judecată pe această categorie de cauze, cenzurează argumentele reclamantului precum că acţiunile organelor de urmărire penală au fost ilegale şi i-au cauzat un impact negativ enorm personalităţii, suferind prejudicii morale de 300 000 lei şi asistenţă juridică de 10 000 lei, or, acţiunile organului de urmărire penală: de începere a urmăririi penale; de recunoaştere în calitate de bănuit; de punere sub învinuire; de reţinere; de efectuare a măsurilor de investigaţii; şi de scoatere de sub urmărire penală cu clasarea procesului penal dispuse anterior, în privinţa reclamantului *****, s-au necesitat (art. 1 alin.(3) CPP), şi careva ilegalităţi nu s-au admis şi comis. Reclamantul pentru bănuiala în infracţiunea comisă nu a fost supus unor pedepse penale, nu a fost tras la răspundere penală, nici condamnat, motiv din care consideră că nu poate merge vorba despre careva ilegalităţi admise în privinţa acestuia. Imixtiunea organului de urmărire penală fiind prevăzută şi reglementată de lege, iar legea care autorizează imixtiunea este clară, accesibilă şi previzibilă.

Notează un factor foarte important al scoaterii persoanei de sub urmărire penală, că este obligaţia procurorului să menţioneze în ordonanţă despre dreptul la reabilitare, ceea ce la caz, în ordonanţa din 08.12.2023, nu este întâlnit.

Or, menţiunea dată este importantă pentru persoana care urmează să se folosească de dreptul la reabilitare, iar procurorul în virtutea atribuţiilor de serviciu este obligat să-i explice modalitatea respectivă de reabilitare. Numai încetarea integrală, şi nu parţială, a urmăririi penale faţă de o persoană generează dreptul de reabilitare a acesteia.

Totodată, relatează că dreptul la repararea prejudiciilor, în sensul Legii nr. 1545/1998, apare doar prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni), ceea ce la caz, cu certitudine nu a fost demonstrat. Iar, un careva viciu fundamental în cadrul procedurii procesual-penale, nu a fost descoperit dar nici demonstrat de către reclamant şi avocat.

Mai menţionează că, *****, în procesul penal având doar calitatea de bănuit şi învinuit din 12.06.2023 până în 08.12.2023, ca măsuri procesuale prevăzute de lege şi necesare într-o societate democratică, nu a demonstrat prin suport probatoriu şi nici nu a motivat despre: încălcarea gravă şi abuzivă a drepturilor şi libertăţilor fundamentale garantate de Constituţie şi de tratatele internaţionale la care Republica Moldova este parte, ori că consecinţele acţiunilor ilicite comise sunt extrem de grave sau chiar iremediabile.

Respectiv, notează că, critica reclamantului cum că i-a fost afectată imaginea profesională, a fost suspendat din funcţie i s-a anulat concediul anual de odihnă, stări de nervozitate, suferinţe psihice, deprimări, nu îşi are loc de existenţă şi nici nu poate fi temeinică de admitere. Aceste măsuri şi ordine a IGP de suspendare, de anulare a concediului au fost tacit acceptate de către reclamant, până la emiterea unei decizii definitive în cazul penal, nefiind contestate şi nefiind demonstrată nulitatea sau anularea lor.

Atrage atenţia că nu este prezentă speţa în care statul trebuie să fie obligat să răspundă pecuniar, or, aceste investigaţii de ordin penal s-au necesitat stringent la acea etapă, respectiv, Ministerul Justiţiei, opinează că, la caz, nu sunt întrunite condiţiile art. 6 lit. b) din Legea nr. 1545, dar nici a prevederilor art. 3 alin. (1) din Legea nr. 1545, iar soluţia scoaterii de sub urmărirea penală constituie încetarea urmăririi penale, de mai departe (de viitor), necontinuarea procesului penal, şi nu înglobă în sine careva ilegalităţi anterioare, fiind lăsată deschisă şi aplicabile în orice moment prevederile art. 287 CPP(reluarea urmăririi penale).

Subliniază că, din perspectiva corectă a Ministerului Justiţiei, toate acţiunile organului de urmărire penală, au fost îndreptate în vederea elucidării tuturor circumstanţelor, asupra elucidării vinovăţiei sau nevinovăţiei persoanei menţionate prin actul de sesizare, privind existenţa bănuielii rezonabile de comiterea infracţiunii, aflării adevărului. Organul de urmărire penală acţionează cu bună-credinţă, întreprinde măsurile necesare în vederea efectuării obiective a tuturor acţiunilor de urmărire penală.

Totodată, că reclamantului, pe durata acţiunilor procesuale aferente cauzei penale, nu i-au fost încălcate drepturile procesuale, cât şi la materialele cauzei nu există nici o probă concludentă, pertinentă, utilă şi veridică în confirmarea faptului că actele procedurale, emise în privinţa reclamantului de către organul de drept, sunt calificate ca ilegale. La fel toate acţiunile şi măsurile întreprinse în speţa respectivă au constituit măsuri de reprimare proporţională infracţiunii imputate, şi s-a ţinut cont de toate rigorile legii procesual penale, în stabilirea adevărului şi prezenta speţă nu constituie obligaţia, cazul, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului. Imposibilitatea stabilirii caracterului ilicit al acţiunilor organului de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti, atrage netemeinicia cererii. Iar imposibilitatea stabilirii caracterului ilicit al acţiunilor organului de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti, atrage netemeinicia cererii.

Ministerul Justiţiei consideră că cerinţa de bază încasarea prejudiciului moral de 300 000 lei, nu are loc de legalitate, excelează analizei, or, la materialele cauzei, nu se regăsesc probe pertinente, concludente şi verosimile, de impecabilitate probatorie, în legalitatea interesului litigios, de încasare a prejudiciului moral solicitat şi dorit. Considerând solicitările ca fiind exagerate, vădit abuzive, în contextul circumstanţelor descrise, neîntemeiate, fără temei legal de a solicita aceste prejudicii morale şi de a fi admise în principiu.

Reiterează, că reclamantul a ignorat în totalitate prevederile art. 219 alin.(4) din Codul de procedură penală, or, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanţa de judecată ia în considerare: suferinţele fizice ale victimei; gravitatea şi persistenţa suferinţelor psihice, inclusiv legate de incapacitatea de a se apăra pe sine ori alte persoane; prejudiciul agrement sau estetic; pierderea speranţei în viaţă; pierderea onoarei prin defăimare sau suferinţele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc., ceea ce nu a fost realizat şi arătat convingător.

Ministerul Justiţiei reţine că, atât în plan naţional cât şi internaţional numitorul comun al criteriilor ce guvernează stabilirea daunelor morale constă în rezonabilitate, în sensul că despăgubirile trebuie apreciate şi cuantificate într-o manieră justă şi echitabilă, de natură să corespundă prejudiciului moral real şi efectiv produs reclamantului şi suferit

de acesta, sub rezerva de a nu se ajunge la o îmbogăţire fără just temei a celui îndreptăţit să pretindă şi să primească daune morale, dar, în acelaşi timp, prin suma acordată, nici nu trebuie să fie derizorii.

Prin urmare notează că, atât prevederile art. 11 din Legea nr. 1545 cât şi prevederile art. 219 alin.(4) din Codul de procedură penală, în dovedirea lor, nu au fost demonstrate prin suport probant de către reclamant. În acest context, atrage atenţia că încasarea unor asemenea sume ar putea genera o practică vicioasă cu declanşarea mecanismului de afectare gravă a bugetului statului Republica Moldova care se bucură de o economie de piaţă emergentă, fiind clasificată drept o ţară cu venituri medii-superioare.

In condiţiile în care prezenta acţiune civilă nu întruneşte toate condiţiile de aplicabilitate a Legii nr. 1545 pentru repararea prejudiciului, prin urmare, Ministerul Justiţiei opinează că, scopul reclamantului este interesul pecuniar şi îmbogăţirea fără justă cauză, obţinerea de foloase băneşti necuvenite.

Prin urmare, conchide că la aprecierea costurilor şi cheltuielilor judiciare instanţa de fond urmează să se conformeze celor două principii de bază, şi anume: costurile şi cheltuielile care urmează a fi în modul corespunzător probate, de obicei prin documente de plată sau prin prezentarea descifrării pe ore a lucrului avocatului şi tarife aplicabile: cheltuielile de 10 000 lei trebuie să fie rezonabile ca cuantum (în special în materia de tarife percepute pentru onorariile avocaţilor) şi necesare pentru proceduri în speţă (nu se compensează sub nici o formă lucrul avocatului care nu are tangentă directă la proces); la caz, a fost prezentat doar bonul de plată din 12.01.2024, însă nu a fost prezentată o listă detaliată a tuturor cheltuielilor invocate, ceea ce are efect respingerea revendicărilor în întregime sau în parte; nu atestă argumentarea şi probarea acestor cheltuieli de asistenţă juridică, pe care însă, reclamantul, în mod iluzoriu, le solicită a fi compensate.

Întemeindu-şi referinţa în baza art. 10-11, 2007, 2036, 2037 Cod civil al RM, Legea RM nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, art. 5, 27, 55, 56, 59, 60, 67, 183, 186, 238 Cod procedură civilă a RM, Ministerul Justiţiei, *solicită* respingerea acţiunii ca fiind neîntemeiată.

Poziţia participanţilor la proces expusă în şedinţa de judecată:

În şedinţă de judecată, reclamantul ***** nu a fost prezent fiind reprezentat de către avocatul Artur Lungu, în baza mandatului nr. 2017865, care a susţinut pe deplin cererea de chemare în judecată şi cererea suplimentară pe temeiurile de fapt şi de drept invocate, solicitând admiterea integrală a acţiunii.

În şedinţă de judecată, reprezentantul pârâtului Ministerul Justiţiei, Stelea Teodor în bază de procură nr.51 din 29.05.2024, s-a prezentat, solicitând respingerea acţiunii, ca fiind neîntemeiată pe motivele invocate în referinţă.

Reprezentantul intervenientului accesoriu Procuratura Generală a RM, procuror Alina Vochin, în şedinţa de judecată nu s-a prezentat, solicitând respingerea acţiunii ca neîntemeiată pe motivele de fapt şi în drept expuse în referinţă şi examinarea cauzei în lipsă.

Aprecierea instanţei de judecată:

Audiind opinia părţilor la proces, examinând probele administrate pentru dovedirea celor invocate şi raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speţa, instanţa de judecată consideră necesar de *a admite parţial* acţiunea înaintată de ***** către Ministerul Justiţiei al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material şi moral cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi instanţelor de judecată şi compensarea cheltuielilor de judecată, pentru raţionamentele care urmează:

Articolul 53 din Constituţia Republicii Moldova, expres stipulează că, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei. Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârşite în procesele penale de către organele de anchetă şi instanţele judecătoreşti. În temeiul dispoziţiilor legale citate se instituie obligaţia generală a statului de a repara persoanelor fizice prejudiciul material şi moral cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti.

În conformitate cu art. 5 alin. (1) Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

În conformitate cu art. 118 alin.(1) şi (3) Cod de procedură civilă ”fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate”.

Potrivit art. 121 Cod de procedură civilă ”instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului”.

În conformitate cu art. 130 alin.(1) şi (3) Cod de procedură civilă ”instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea pricinii”.

Potrivit art. 131 alin.(1) Cod de procedură civilă ”explicaţiile date de părţi şi intervenienţi asupra circumstanţelor care le sunt cunoscute şi care au importanţă în proces urmează a fi verificate şi evaluate deopotrivă cu celelalte probe. Explicaţiile pot fi date oral sau în scris. Dacă partea audiată are mai mulţi coparticipanţi procesuali, instanţa, în funcţie de circumstanţele cauzei, determină necesitatea interogării tuturor coparticipanţilor sau numai a unora din ei”.

În articolul 240 alin.(1) şi (3) Codul de procedură civilă se arată că ”la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii. Instanţa judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant”.

Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate. 37.

Din interpretarea art. 6 din Convenţia europeană a Drepturilor Omului, pronunţarea de către instanţele judecătoreşti a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanţiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligaţiunea instanţei

judecătoreşti de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerinţelor acţiunii, precum şi argumentelor invocate de către părţi întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs Spania, Hotărâre din 21 ianuarie 1999, § 26).

Corespunzător, prin prisma art. 6 CEDO şi a art. 241 din Codul de procedură civilă, întru asigurarea legalităţii şi temeiniciei hotărârii, instanţele de judecată au obligaţia de a-şi motiva hotărârile, care trebuie să cuprindă circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, răspunsuri la argumentele părţilor şi legile de care s-a călăuzit instanţa.

Conform art. 2007 alin. (1) Cod civil, prejudiciul cauzat persoanei prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, prin aplicarea ilegală în calitate de sancţiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunităţii se repară de către stat integral, indiferent de vinovăţia persoanelor de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată.

Iar potrivit art. 2029 alin. (1) şi (2) al Codului civil, despăgubirea pentru salariul sau venitul ratat se stabileşte pe baza venitului mediu lunar net din muncă sau altă activitate a persoanei vătămate din ultimul an înainte de pierderea sau reducerea capacităţii sale de muncă ori, în lipsă, pe baza venitului lunar net pe care l-ar fi putut realiza, ţinându-se seama de calificarea profesională pe care o avea sau ar fi avut-o la terminarea pregătirii pe care era în curs să o primească. Cu toate acestea, dacă persoana vătămată face dovada posibilităţii obţinerii unui salariu sau venit mai mare în baza unui contract încheiat în ultimul an, iar acesta nu a fost pus în executare, se va ţine seama în determinarea despăgubirii de aceste venituri.

Aşadar, lucrările dosarului, denotă că, prin Ordonanţa ofiţerului superior de urmărire penală PCE al Direcţiei Generale Teritoriale Nord a Centrului Naţional Anticorupţie Serghei Capcelea din 12 iunie 2023, în cauza penală nr.*****, pornită la 09.06.2023 de către DUP a DGT Nord a CNA pe indicii infracţiunii prevăzute la art. 327 lin. (2) lit. b^1) Cod penal, *****, născut la 08.10.1992, a fost recunoscut în calitate de bănuit (f.d.47-verso).

Prin Încheierea şi mandatul judecătorului de instrucţie din cadrul Judecătoriei *****, sediul Central din 23 iunie 2023, s-a admis demersul procurorului în Oficiul Nord a Procuraturii Anticorupţie Igor Pasat privind autorizarea efectuării acţiunii de urmărire penală, fiind autorizată, – percheziţia, la domiciliul lui *****, situat în mun. *****, str. *****, *****, care aparţinea cu drept de proprietate acestuia (f.d.50-52).

La 28 iunie 2023, procurorul în Procuratura Anticorupţie Igor Pasat, în temeiul art. 327 lin. (2) lit. b^1) Cod penal, art. art. 52 alin.(1) pct.23), 255, 281, 282 Cod de procedură penală, a dispus, punerea sub învinuire a lui ***** Ion, ofiţer de investigaţii al Direcţiei Regionale nord al Inspectoratului General al Poliţiei de Frontieră al MAI, incriminându-i comiterea infracţiunii prevăzute de art. 327 lin. (2) lit. b^1) Cod penal, abuzul de serviciu, cu indicii de calificare ,,*folosirea intenţionată de către o persoană publică a situaţiei de serviciu, dacă aceasta a cauzat daune în proporţii considerabile drepturilor şi intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, acţiuni săvârşite din interes personal şi material*,, (f.d.53).

Conform Extrasului din Ordinul nr.388/ps din 28 iunie 2023 cu privire la suspendarea din funcţia publică cu statut special al poliţiştilor de frontieră, ***** – Ofiţer superior de investigaţii al Sectorului Poliţiei de Frontieră ***** al Direcţiei Regionale Nord a Inspectoratului General al Poliţiei de Frontieră, a fost suspendat din funcţia publică cu statut special, din 27 iunie 2023, până la emiterea unei decizii definitive pe caz (f.d.17).

Potrivit Ordinului de suspendarea, la baza emiterii acestuia a stat, cauza penală pornită de către Direcţia Generală Teritorială Nord a Centrului Naţional Anticorupţie pe indicii infracţiunii prevăzute de art. 327 lin. (2) lit. b[1]) Cod penal precum şi Ordonanţa de recunoaştere a lui ***** în calitate de bănuit în baza art. 327 lin. (2) lit. b[1]) Cod penal.

Prin Încheierea şi mandatul judecătorului de instrucţie din cadrul Judecătoriei *****, sediul Central din 29 iunie 2023, a fost admis demersul procurorului în Procuratura Anticorupţie Igor Pasat, aplicată în privinţa lui *****, măsura preventivă sub formă de ,,arestare la domiciliu,, cu impunerea restricţiilor prevăzute la art.188 alin.(3) CPP, după cum urmează: interzicerea de a ieşi din locuinţa domiciliu, fără permisiunea organului de urmărire penală, a procurorului sau a instanţei de judecată; interzicerea de a comunica cu orice persoană, care direct sau indirect are atribuţii la cauza penală dată.

Faţă de învinuit, au fost aplicate obligaţiile după cum urmează: de a nu deconecta telefonul ţi de a-l menţine non stop în stare de funcţionare; de răspunde la orice apel telefonic; să se prezinte la organul de urmărire penală sau după caz la instanţa de judecată, ori de câte ori, va fi citat; să nu săvârşească acţiuni de natură să împiedice aflarea adevărului în procesul penal sau alte acţiuni ilegale (f.d.54-58).

Prin Încheierea şi mandatul judecătorului de instrucţie din cadrul Judecătoriei *****, sediul Central din 26 iulie 2023, a fost respins demersul procurorului privind prelungirea măsurii preventive sub formă de arestare la domiciliu în privinţa învinuitului *****, fiind aplicată în privinţa lui ***** măsura preventivă non privativă de libertate, sub formă de - liberare provizorie sub control judiciar pe un termen de 60 zile cu impunerea restricţiilor şi obligaţiilor prevăzute la art.191 alin.(3) CPP, după cum urmează: să comunice organului de urmărire penală sau după caz instanţei de judecată, orice schimbare de domiciliu; să se prezinte la organul de urmărire penală sau după caz instanţa de judecată ori de câte ori va fi citat; să nu săvârşească acţiuni de natură să împiedice stabilirea adevărului în procesul penal (f.d.108-110).

Ulterior, la 01 septembrie 2023, Judecătoria ***** cu sediul în Sîngerei, a admis integral demersul procurorului şi a prelungit în privinţa lui Marcel Busuioc măsura preventivă sub formă de arestarea la domiciliu pe un termen de 30 zile până la 03 octombrie 2023, cu menţinerea interdicţiilor aplicate anterior (, fiind emisă Încheierea şi mandatul judecătoresc în acest sens (f.d.111-115).

Prin Încheierea din 02 octombrie 2023 şi mandatul judecătorului de instrucţie din cadrul Judecătoriei *****, sediul Central, a fost admis demersul procurorului Igor Pasat din cadrul Procuraturii Anticorupţie oficiul Nord, fiind aplicată în privinţa lui *****, măsura preventivă sub formă de – liberare provizorie sub control judiciar pe un termen de 60 zile cu impunerea restricţiilor prevăzute de art.191 alin.(3) CPP (f.d.116-118).

La 08 decembrie 2023, procurorul Igor Pasat din cadrul Procuraturii Anticorupţie oficiul Nord, a dispus în acord cu art.52 alin.(1) pct.22, art.art.255, 158-161, 275 pct.3), 284 alin.(2) pct.2), 286 CPP, scoaterea lui ***** de sub urmărirea penală, pe motiv că, acţiunile dânsului, nu întrunesc elementele constitutive ale componenţei de infracţiune prevăzute la art. 327 lin. (2) lit. b[1]) Cod penal (f.d.18-30).

Contextual, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti se reglementează prin Legea nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti.

În accepţiunea art. 2 din aceiaşi Lege, prin acţiuni ilicite se înţelege acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori

fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni).

Referitor la solicitările reclamantului, instanţa reţine că art.23 alin.(3) Cod de Procedură Penală, reglementează faptul conform căruia persoana achitată sau în privinţa căreia s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală ori încetarea urmăririi penale pe temei de reabilitare are dreptul să fie repusă în drepturile personale pierdute, precum şi să fie despăgubită pentru prejudiciul care i-a fost cauzat.

În conformitate cu art.66 alin.(3) Cod de procedură penală, în cazul în care învinuirea nu a fost confirmată, învinuitul sau, după caz, inculpatul are dreptul la reabilitare.

Norma inserată la art.284 alin.(1) şi (2) pct.2) Cod de procedură penală, indică că scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de reabilitare şi finalizare în privinţa persoanei a oricăror acţiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată. Scoaterea persoanei de sub urmărirea penală are loc când aceasta este bănuit sau învinuit şi se constată că există vreuna din circumstanţele prevăzute la art. 275 pct. 1)–3), inclusiv dacă fapta constituie o contravenţie.

În conformitate cu art. 524 Cod de Procedură Penală, persoanele cărora, în cursul procesului penal, prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală sau ale instanţelor judecătoreşti, li s-a cauzat un prejudiciu material sau moral au dreptul la despăgubire echitabilă în conformitate cu prevederile legislaţiei cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală şi ale instanţelor judecătoreşti.

Potrivit art. 525 alin. (1) Cod de procedură penală, acţiunea pentru repararea prejudiciului poate fi iniţiată în termen de trei ani de la data apariţiei dreptului la repararea prejudiciului conform prevederilor art.6 din Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti.

Din prima parte a noţiunii expusă prin lege, art.2 alin.(1) din Legea nr.1545-XIII din 25.02.1998 se desprind câteva elemente esenţiale ale acţiunilor ilicite: acţiuni sau inacţiuni ale organului ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care nu neapărat să fie ilegale şi exclud vinovăţia acestora, dar al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată.

Altfel spus, pentru a încadra acţiunile sau inacţiunile organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, în acţiuni ilegale nu este neapărat ca agenţii statului să neglijeze legea la emiterea, de exemplu, a procesului verbal de reţinere, ordonanţei de punere sub învinuire, emiterea mandatului de arest, etc. Or, instanţa de judecată, în acest sens, acceptă obiecţia procurorului care, în esenţă, a menţionat că pentru a aplica acţiunile enumerate supra este de-ajuns să existe o bănuială rezonabilă. Standardele de probă pentru a bănui, învinui şi condamna sunt diferite. Standardul de probă necesar la condamnarea unei persoane - „ dincolo de orice dubiu rezonabil”. Gradul de certitudine al faptelor şi datelor pe care se bazează procurorul pentru a învinui, bănui – e mai mic, corespunzător. Bănuiala rezonabilă presupune un anumit grad de îndoială pentru vinovăţia persoanei.

În cauza Lavrechov vs Cehia, Curtea Europeană a reiterat că scoaterea unei persoane de sub urmărire penală sau achitarea unei persoane nu înseamnă că urmărirea penală era ilegală sau viciată în alt mod. Pentru ca o persoană să fie condamnată este necesar alt standard probatoriu. Astfel, pot exista cazuri de existenţă de bănuială rezonabilă, dar nu şi de condamnare când se aplică standardul „ dincolo de orice dubiu rezonabil”.

În acelaşi timp, legiuitorul prin art.2 din Legea nr.1545, enunţă că chiar dacă acţiunile agenţilor sunt legale, în sensul expus supra, caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, iar dacă acest fapt s-a întâmplat persoana trebuie despăgubită.

Totodată, prin prisma art. 3 din Legea citată supra, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) r**eţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest**, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, **tragerii ilegale la răspundere penală**; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunităţii; c) **efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei,** ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; d) supunerii ilegale la arest contravenţional, reţinerii contravenţionale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenţionale de către instanţa de judecată; e) efectuării măsurilor speciale de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei; f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ştampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare.

În acord cu art.6 lit. b) din aceeaşi Lege, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul, scoaterii persoanei de sub urmărire.

Conform art.5 alin.(1) din Legea sus citată, cauzele cu privire la repararea prejudiciului material şi moral se examinează în conformitate cu normele de procedură civilă în vigoare. Organul care reprezintă statul în instanţa de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiţiei iar potrivit art.13 alin.(1) repararea prejudiciului specificat la art.7 lit.a), c)-g) şi în capitolul III se efectuează din contul bugetului de stat, iar în cazul când prejudiciul a fost cauzat de organul de urmărire penală întreţinut din bugetul local - din contul acestui buget.

Prin prisma art. 7 din aceiaşi normă, în cazurile menţionate la art. 3 alin. (1), persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie: a) salariul şi alte venituri provenite din muncă, ce constituie sursa ei principală de existenţă, de care a fost privată în urma acţiunilor ilicite; b)pensia sau indemnizaţia a cărei plată a fost sistată ca urmare a arestului ilegal şi ţinerii sub arest; c) averea (inclusiv depunerile băneşti şi dobânzile aferente, obligaţiile împrumuturilor de stat şi câştigurile aferente) confiscată ori trecută în venitul statului de către instanţa judecătorească sau ridicată de organul de urmărire penală, precum şi averea sechestrată; d) amenzile percepute ca urmare a executării sentinţei judiciare şi cheltuielile de judecată suportate de persoana fizică în legătură cu acţiunile ilicite; e) sumele plătite de ea pentru asistenţa juridică; f)cheltuielile pentru tratamentul ei, tratament determinat de aplicarea faţă de aceasta a unor acţiuni ilicite (a maltratării); g) cheltuielile efectuate în legătură cu chemările în organul de urmărire penală, organul procuraturii sau în instanţa judecătorească.

În această succesiune de idei, instanţa remarcă că, ofiţerul superior de urmărire penală PCE al Direcţiei Generale Teritoriale Nord a Centrului Naţional Anticorupţie Serghei Capcelea din 12 iunie 2023, în cauza penală nr.*****, pornită la 09.06.2023 de către DUP a DGT Nord a CNA pe indicii infracţiunii prevăzute la art. 327 lin. (2) lit. b^1) Cod penal, l-a recunoscut pe *****, în calitate de bănuit iar la 23 iunie 2023 a fost autorizată, – percheziţia, la domiciliul reclamantului *****, situat în mun. *****, str. *****, *****, care aparţinea dânsului cu drept de proprietate.

Consecvent, procurorul în Procuratura Anticorupţie Igor Pasat, a dispus, punerea sub învinuire a reclamantului ***** Ion - ofiţer de investigaţii al Direcţiei Regionale nord

al Inspectoratului General al Poliţiei de Frontieră al MAI, incriminându-i comiterea infracţiunii prevăzute de art. 327 lin. (2) lit. b¹) Cod penal, abuzul de serviciu, cu indicii de calificare ,,*folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, acțiuni săvârșite din interes personal și material*,, iar ca urmare, fiind învinuit de comiterea unei infracţiuni grave, faţă de reclamant, a fost aplicată/prelungită măsura preventivă sub formă de arestare la domiciliu cu interdicţiile specificate în art.188 CPP şi liberare provizorie sub control judiciar.

Corespunzător, este relevant de reţinut că, odată cu aplicarea şi prelungirea măsurii preventive sub formă de arestare la domiciliu, reclamantului i-au fost impuse restricţii prin: interzicerea de a ieşi din locuinţa domiciliu, fără permisiunea organului de urmărire penală, a procurorului sau a instanţei de judecată; interzicerea de a comunica cu orice persoană, care direct sau indirect are atribuţii la cauza penală dată, impunându-i-se şi obligaţia: de a nu deconecta telefonul şi de a-l menţine non stop în stare de funcţionare; de răspunde la orice apel telefonic; să se prezinte la organul de urmărire penală sau după caz la instanţa de judecată, ori de câte ori, va fi citat; să nu săvârşească acţiuni de natură să împiedice aflarea adevărului în procesul penal sau alte acţiuni ilegale.

Cât priveşte măsura preventivă non privativă de libertate, sub formă de - liberare provizorie sub control judiciar pe un termen de 60 zile, aplicată la fel faţă de reclamantul ***** în cadrul cauzei penale nr.*****, pornită la 09.06.2023 de către DUP a DGT Nord a CNA pe indicii infracţiunii prevăzute la art. 327 lin. (2) lit. b¹) Cod penal, la fel i-au fost impuse anumite restricţii şi obligaţii prevăzute la art.191 alin.(3) CPP, după cum urmează: să comunice organului de urmărire penală sau după caz instanţei de judecată, orice schimbare de domiciliu; să se prezinte la organul de urmărire penală sau după caz instanţa de judecată ori de câte ori va fi citat; să nu săvârşească acţiuni de natură să împiedice stabilirea adevărului în procesul penal.

Iar, la 08 decembrie 2023, pe motiv că, acţiunile lui *****, nu întruneau elementele infracţiunii prevăzute la art. 327 lin. (2) lit. b¹) Cod penal, prin Ordonanţa procurorului Igor Pasat din cadrul Procuraturii Anticorupţie oficiul Nord, s-a dispus scoaterea lui ***** de sub urmărirea penală (f.d.54-57).

Astfel, se resping argumentele părţii pârâte, precum că acţiunea înaintată este neîntemeiată, nefiind întrunite în cazul dat prevederile art. 3 şi 6 din Legea nr. 1545, pe motiv că reclamantul nu ar fi fost tras la răspunderea penală, nefiindu-i atribuit statutul de condamnat, or, nu este neapărat ca persoană, la o anumită perioadă să fi obţinut statutul de condamnat.

Corespunzător, ţinând cont de ordonanţa de scoatere de sub învinuire a lui *****, instanţa constată că în cazul dat, reclamantul dispune de dreptul subiectiv la repararea prejudiciului material şi moral cauzat potrivit prevederilor Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr.1545 din 25.02.1998. 51.

Or, chiar şi în cazul când organul de urmărire penală a respectat cerinţele formale la întreprinderea acţiunilor de urmărire penală, acest complex de acţiuni în cumul sunt apreciate ca fiind ilicite odată cu emiterea ordonanţei de scoatere a persoanei de sub urmărire penală din motiv că nu există elementele infracţiunii şi aceasta rezultă din interpretarea sistemică a Legii nr.1545 din 25.02.1998.

Mai mult ca atât, este de notat faptul că eşecul actului de învinuire prin sine constituie o confirmare a încălcării drepturilor persoanei, comise de autorităţi faţă de cel tras la răspundere penală, indiferent dacă în final s-a ajuns sau nu la condamnarea publică, achitarea persoanei sau scoaterea persoanei de sub urmărire penală.

În acest sens, instanţa notează faptul că, din coroborarea prevederilor art. 53 alin.(2) din Constituţie şi art. 2, art. 3 din Legea nr. 1545-XIII din 25.02.1998 se desprinde evident

concluzia că, acţiunile ilicite sau ilegale (cuvinte sinonime) sunt acele acţiuni sau inacţiuni ale organului de urmărire penală, ale procuraturii sau instanţelor judecătoreşti, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale (infracţiuni).

Aici, este de remarcat, că în situaţia în care, prin acte judiciare (prin încheierea judecătorului de instrucţie ori prin hotărâre judecătorească) se va constata a fi vădit ilegale acţiunile organului de urmărire penală, procurorilor şi a judecătorilor, aceste fapte implică răspunderea penală în baza Capitolului XIV din Cod penal pentru infracţiuni contra justiţiei, pe când prejudiciul cauzat, în virtutea Legii nr. 1545, se repară integral şi indiferent de culpa persoanelor cu funcţie de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură şi din instanţele judecătoreşti.

Cele relatate indică incontestabil incidenţa la caz a prevederilor art. 6 lit. a) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr.1545 din 25.02.1998, combinate cu art. 10 din Legea nominalizată.

Referitor la suma solicitată cu titlu de plăţi salariale ratate în rezultatul absenţei forţate de la locul de muncă, în legătură cu suspendarea reclamantului ***** din funcţie în perioada 27.06.2023-17.12.2023, având în vedere că, ultimul nu a muncit şi respectiv nu a realizat venituri o perioadă de 170 zile iar reieşind din certificatul nr.***** din 01.07.2024, salariul de funcţie al reclamantului la momentul suspendării constituia 11 062 lei, adică o zi de muncă constituie 369 lei (f.d.84) ţinând cont nemijlocit de prevederile art.8 al Legii speciale enunţate supra, în conformitate cu care, cuantumul sumelor de compensare a prejudiciului prevăzut la art.7 lit. a) se calculează pornindu-se de la câştigul mediu lunar al persoanei fizice la momentul cauzării prejudiciului cu aplicarea coeficientului de inflaţie, instanţa consideră justificat, a încasa de la Ministerul Justiţiei în beneficiul lui ***** prejudiciul material constituit din plăţi salariale şi rata inflaţiei în mărime de 65 089 lei.

Conform art.11 Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr. 1545 din 25.02.1998, mărimea compensaţiei pentru repararea prejudiciului moral se stabileşte de instanţa de judecată în modul prevăzut de această lege. Mărimea concretă a compensaţiei se determină luându-se în considerare: gravitatea infracţiunii de a cărei săvârşire a fost învinuită persoana respectivă; caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanţa de judecată; rezonanţa pe care a avut-o în societate informaţia despre învinuirea persoanei; durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanţa de judecată; natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei; suferinţele fizice, caracterul şi gradul suferinţelor psihice; măsura în care compensaţia bănească poate atenua suferinţele fizice şi psihice cauzate; durata aflării nelegitime a persoanei în detenţie.

Totodată, prin prisma jurisprudenţei Curţii Europene unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral, este criteriul echităţii. Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echităţii, care exprimă că indemnizaţia trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire. În temeiul Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacţie echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Cu referire la prevederile enunţate, coroborate cu art. 219 alin. (4) din Cod de procedură penală, reieşind din specificul acţiunii şi în virtutea competenţei sale de a determina mărimea compensaţiei pentru prejudiciu moral în funcţie de cele constatate, instanţa de judecată conchide că în circumstanţele descrise este evident că lui ***** i s-a adus atingere drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului, prejudicii aduse onoarei, cinstei, demnităţii, reputaţiei profesionale pe care le-a suportat în urma acţiunilor organului de urmărire penală, ale procuraturii, respective fiindu-i cauzat un prejudiciu moral.

Instanţa de judecată va determina mărimea compensaţiei şi în baza criteriilor specificate la art. 219 alin.(4) din Cod de Procedură Penală. În toate cazurile, instanţa de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile şi echitabile a prejudiciului moral.

Conform art.2007 alin.(1) Cod civil, prejudiciul cauzat persoanei fizice prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, prin aplicarea ilegală în calitate de sancţiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunităţii se repară de către stat integral, indiferent de vinovăţia persoanelor cu funcţii de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată. În temeiul dispoziţiilor legale citate, se instituie obligaţia generală a statului de a repara persoanelor fizice prejudiciul moral cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată.

Conform art.2036 alin.(1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferinţe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de legislaţie, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Conform art.2037 alin.(1),(2) Cod civil, mărimea compensaţiei pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea suferinţelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie al autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această compensare poate aduce satisfacţie persoanei vătămate, caracterul şi gravitatea suferinţelor psihice sau fizice le apreciază instanţa de judecată, luând în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, precum şi statutul social al persoanei vătămate.

În conformitate cu art.219 alin.(4) Cod de procedură penală, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanţa de judecată i-a în considerare suferinţele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranţei în viaţă, pierderea onoarei prin defăimare, suferinţele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

Instanţa de judecată reţine că, drept concluzie pentru scoaterea de sub urmărire penală a lui *****, aceasta este reabilitat, se atestă că, organul de urmărire penală a încălcat principiul general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi urmărită penal, trasă la răspundere şi judecată, împrejurare ce generează angajarea răspunderii patrimoniale a Statului pentru prejudiciul moral cauzat prin această încălcare.

La caz, *****, a fost învinuit de săvârşirea infracţiunii prevăzute de art. 327 lin. (2) lit. b^1) Cod penal. 64.

În asemenea circumstanţe, instanţa de judecată apreciază ca nefondate argumentele părţii pârâte Ministerului Justiţiei, prin care se invocă netemeinicia acţiunii înaintate, în speţă lipsind acţiunile ilegale ale organelor de urmărire penală şi procuraturii. Or, în opinia instanţei de judecată, omisiunile admise de organul de urmărire penală, denotă

anumite carenţe în activitatea acestuia, care au dus la efectuarea unor acţiuni de urmărire penală fără să fi existat probe suficiente care să le justifice.

În aceeaşi ordine de idei, instanţa notează că pornirea urmării penale şi încriminarea persoanelor în comiterea unor fapte prevăzute de legea penală, urmează a fi bazată pe un echilibru just, real şi efectiv între bănuiala rezonabilă, bazată pe fapte şi probe verosimile privind comiterea infracţiunii şi îndoială rezonabilă, prin care organul de urmărire penală este ţinut de lege să privească cumulul de probe administrate, ambele fiind raportate la obligaţia organului de urmărire penală şi a procurorilor să i-a toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, complete şi obiective, a circumstanţelor cauzei pentru stabilirea adevărului.

Cu atât mai mult că concluzia organului de urmărire penală despre vinovăţia persoanei de săvârşirea infracţiunii nu poate fi întemeiată pe presupuneri, şi că toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condiţiile Codului de procedură penală, se interpretează în favoarea bănuitului/învinuitului.

În acelaşi context, instanţa consideră argumentele părţii pârâte ca neîntemeiate şi lipsite de suport juridic şi în ceea ce priveşte ,,lipsa statutului de condamnat" în privinţa reclamantului, or acesta nu invocă condamnarea ilegală, ci acţiunile care au avut loc până la emiterea actului de scoatere de sub urmărire penală.

Corespunzător, este neîntemeiat şi pur declarativ şi argumentul Ministerului Justiţiei precum că organul de urmărire penală şi-a îndeplinit obligaţiile ce-i revin în cadrul unei proceduri penale, care nu ar putea fi considerate ca o încălcare a drepturilor acestuia, or circumstanţele invocate în ordonanţa din 08 decembrie 2023 în privinţa lui *****, denotă că cele menţionate au fost îndeplinite în detrimentul intereselor şi drepturilor reclamantului.

Drept urmare, instanţa de judecată consideră că reclamantului, *****, i-au fost lezate drepturile şi libertăţile, fiindu-i astfel cauzat prejudiciu moral.

Ţinând cont de natura dreptului lezat, de durata desfăşurării urmăririi penale, statutul special al reclamantului în cadrul Sectorului Poliţiei de Frontieră *****, ca fiind Ofiţer superior de investigaţii, faptul că, informaţia despre cauza penală şi acţiunile de urmărire penală care au fost întreprinse, a fost difuzată la postul de televiziune jurnal tv cu indicarea numelui şi prenumelui poliţiştilor cercetaţi penal (f.d.105), precum şi de faptul că, în privinţa acestuia nu a fost stabilită nici o pedeapsa penală sub formă de închisoare, suma solicitată, cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 300 000,000 lei este destul de exagerată şi neechitabilă suferinţelor pretinse că, ar fi fost posibil suportate.

Totodată, instanţa ia în considerare şi realizările în acest sens a practicii judiciare, luându-se obligatoriu în considerare şi principiul general al echităţii, iar suma apreciată să nu fie vădit disproporţională cu sumele acordate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Instanţa reţine că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echităţii, care exprimă că indemnizaţia trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire.

În temeiul Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacţie echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

Cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel, încât acesta să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Or, daunele morale sunt menite să furnizeze o compensaţie financiară pentru un prejudiciu moral cauzat, prejudiciu care nu trebuie apreciat ca o îmbogăţire fără justă cauză.

Astfel, având în vedere principiile compensării echitabile şi rezonabile a prejudiciului moral, suferinţele morale cauzate, starea de stres şi frustrare cauzate lui ***** prin acţiunile ilegale ale organului de urmărire penală, instanţa conchide că urmează a admite parţial pretenţia reclamantului privind compensarea prejudiciului moral, urmând a dispune încasarea din bugetul statului în beneficiu reclamantului cu titlul de prejudiciu moral, sumă de 100.000,00 (una sută mii lei, 00 bani) sumă care, în opinia instanţei, poate fi considerată ca o compensare ce ar aduce la o satisfacţie echitabilă persoanei vătămate, fiind corelativă cu practica judiciară pe cazuri analogice.

Prin urmare, pretenţia în partea în care excede suma încasată cu titlul de prejudiciu moral urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, or, aceasta este una excesivă şi nejustificată.

Aferent pretenţiei privind compensarea cheltuielilor de judecată, instanţa de judecată consideră necesar de a releva că potrivit art.94 alin.(1) Cod de Procedură Civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Conform art.96 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.

Referitor la cheltuielile de judecată suportate pentru asistenţă juridică, instanţa reiterează că potrivit pct.15 al Recomandării Consiliului Uniunii Avocaţilor din 30.03.2012 privind cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică, pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.

Conform pct.211 a Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie cu privire la practica aplicării de către instanţele judecătoreşti a legislaţiei despre încasarea cheltuielilor de judecată în cauzele civile nr. 25 din 28.06.2004, soluţionând cererile de restituire a cheltuielilor pentru asistenţă juridică acordată, instanţele vor reţine următoarele:

Pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidenţiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a. dovada achitării onorariilor avocaţilor (copii de pe dispoziţiile de plată prin virament sau bonurile de plată); b. copia de pe facturile de strictă evidenţă, emisă pentru clienţi-persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislaţie; c. listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi a timpului aferent acestora (cu tariful şi orarul).

La iniţierea procesului dat, reclamantul a angajat la depunerea acţiunii avocatul Sandu Stela, în bază de mandat MA nr. 1945738 din 09 ianuarie 2024 (f.d.2), iar în instanţa de judecată, reclamantul a fost asistat de avocatul Artur Lungu în baza mandatului MA nr.2017865 din 30.06.2024 (f.d.79).

În acest sens instanţa remarcă că au fost solicitate încasarea cheltuielilor de asistenţă juridică în mărime totală de 10 000,00 lei, confirmate prin bonul de plată seria şi numărul DAA ***** din 12.01.2024 în mărime de 10 000,00 lei.

Este de remarcat că, caracterul rezonabil al cheltuielilor, semnifică faptul că, în raport cu natura activităţii efectiv prestate, complexitatea, riscul implicat de existenţa litigiului sau şi reputaţia celui care acorda asemenea servicii, ele să nu fie exagerate.

Corespunzător, pentru determinarea caracterului rezonabil al cheltuielilor compensaţiei acordate şi pentru o apreciere corectă, se va ţine cont de: a) complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speţă; b) aportul avocatului la soluţionarea cauzei; c) timpul şi munca depusă de avocat; d) aptitudinile speciale

necesare pentru a acorda asistenţa (cunoştinţe tehnice speciale, cunoaşterea profundă a unor reglementări de profil, cunoaşterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienţi specifici etc.); e) faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; f) rezultatul obţinut; g) restricţiile de timp impuse de client şi de circumstanţele cauzei; h) natura şi durata relaţiei dintre avocat şi client; i) experienţa, reputaţia şi abilitatea avocatului; j) justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; k) suma despăgubirilor pretinse în cauză; l) alţi factori, la discreţia instanţei.

Cu referire la caracterul necesar al cheltuielilor de asistenţă juridică pretinse de reclamantul *****, instanţa remarcă faptul că litigiul soluţionat se încadrează în categoria litigiilor privind încasarea prejudiciului şi deşi, prezintă o importanţă incontestabilă pentru reclamant, cauza *per se*, nu se remarcă printr-o complexitate deosebită, ţinând cont de numărul participanţilor la proces, conduita acestora, noutatea precum şi dificultatea chestiunilor juridice ridicate de speţă, frecvenţa unor astfel de litigii examinate de instanţele de judecată, numărul şi complexitatea pretenţiilor formulate în acţiunea respectivă, numărul şi durata şedinţelor de judecată etc..

În ceea ce priveşte caracterul rezonabil al cheltuielilor de asistenţă juridică, instanţa, va ţine cont de faptul că reclamantul a încheiat contractul de asistenţă juridică, nefiind prezentat respectivul contract pentru a determina totalmente obiectul contractului iar conform mandatelor avocaţiale, obiectul contractului îl reprezintă acordarea de către avocat a asistenţei juridice în cauza civilă privind repararea prejudiciului cauzat.

Relevantă speţei, este şi jurisprudenţa internaţională prin prisma practicii CEDO, conform căreia, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. Cuantumul cheltuielilor pentru asistenţa juridică trebuie astfel stabilit, încât acesta să fie rezonabil şi să nu constituie sume excesive.

Consecvent, instanţa reţine justificat, a admite parţial pretenţia privind încasarea cheltuielilor judiciare, pentru asistenţă juridică, suportate în prezenta cauză civilă cu dispunerea încasării de la Ministerul Justiţiei al RM în beneficiul reclamantului ***** cheltuielile suportate pentru asistenţa în mărime de 5 000 lei, cheltuieli pe care instanţa le consideră necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime, având în vedere aportul avocatului, timpul şi munca acestuia la examinarea cauzei civile. Or, după depunerea acţiunii în instanţa de judecată, avocatul Sandu Stela, nu s-a prezentat nici la o şedinţă de judecată iar avocatul Lungu Artur a participat la 3 şedinţe de judecată.

Or, suma de 10 000,00 lei (zece mii) lei, pentru o cauză civilă, în lipsa unor dificultăţi a întrebărilor juridice, lipsa de aptitudini speciale necesare pentru a acorda asistenţa juridică într-o cauză de categoria respectivă, este una exagerată, nerezonabilă ca mărime.

În continuare, este necesar de notat că, deşi nu a fost prezentat raportul avocatului cu privire la lucrările efectuate, volumul acestora şi timpul de muncă, din lucrările dosarului se atestă că aportul avocatului Lungu Artur şi Sandu Stela, la soluţionarea cauzei, include întocmirea cererii de chemare în judecată, cererii de concretizare şi participarea la trei şedinţe de judecată.

Aşadar, fiind stabilit caracterul nerezonabil al încasării integrale a cheltuielilor de asistenţă juridică în mărime de 10 000 lei, instanţa, pentru raţionamentele expuse anterior, va admite parţial pretenţia şi va încasa din contul Ministerul Justiţiei al RM în beneficiul reclamantului ***** cheltuielile suportate pentru asistenţa în mărime de 5 000 lei, care, în opinia instanţei, corespund criteriilor de realitate, necesitate şi rezonabilitate.

În aceste circumstanţe, instanţa de judecată investită cu examinarea litigiului supus judecăţii, nu poate găsi o altă elucidare a cazului decât cea clarificată mai sus, de admitere parţială a acţiunii, de vreme ce concluzia instanţei este consecinţa dedusă în urma prezentării probelor de către părţi şi examinate în cadrul şedinţei de judecată.

Or, în conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) coroborate cu dispoziţia art. 119 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar probele se adună şi se prezintă de către părţi.

În conformitate cu art. art. 96, 238-241, Cod de procedură civilă, instanţa de judecată,-

h o t ă r ă ș t e:

A admite parţial cererea de chemare în judecată înaintată de ***** către Ministerul Justiţiei al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material şi moral cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi instanţelor de judecată şi compensarea cheltuielilor de judecată.

A încasa din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiţiei, în beneficiul lui *****, cod numeric personal *****, suma de 165 089 *(una sută şaizeci şi cinci mii optzeci şi nouă)* lei, inclusiv:

suma de 100.000,00 lei (una sută mii lei, 00 bani) cu titlu de compensare a prejudiciului moral cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii şi instanţelor de judecată;

suma de 65 089 lei (şaizeci şi cinci mii optzeci şi nouă lei) cu titlu de reparare a prejudiciului material constituit din plăţi salariale şi rata inflaţiei;

suma de 5 000,00 lei (cinci mii lei 00 bani) cu titlu de cheltuieli pentru asistenţa juridică suportate în prezenta cauză civilă.

În rest, pretenţiile lui ***** se resping ca neîntemeiate.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Centru.

Preşedintele şedinţei,
Judecător **Victoria BOGOMOLOVA**